

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 385/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, PhD., Mierová 1725, Čadca, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. CA-9C/77/2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia označení v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. mája 2024 (podanou na poštovú prepravu 20. mája 2024) domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú zrušenie uznesenia okresného súdu sp. zn. CA-9C/77/2016 z 29. februára 2024 a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhujú priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 2 000 eur za spôsobené zbytočné prietahy, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovatelia vystupovali v procesnom postavení žalovaných v napadnutom konaní vedenom okresným súdom (pôvodne Okresným súdom Čadca) vo veci určenia, že zápis geometrického plánu, ktorý bol presne špecifikovaný v samotnej

žalobe, vykonaný na základe návrhu podaného sťažovateľmi na zameranie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam označeným v žalobe je absolútne neplatným právnym úkonom.

3. Uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 9C/77/2016 z 12. mája 2022 bola žalobcom 1 až 5 uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v sume 479,83 eur.

4. V sťažnosti proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 12. mája 2022 sťažovatelia namietli aplikáciu § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), keďže predmetné konanie sa týkalo určenia (ne)platnosti právnych úkonov, a zároveň argumentovali účelnosťou právnych úkonov, za ktorých vykonanie požadovali priznanie odmeny (porady z 13. marca 2018 a zo 16. mája 2018, odpoveď na žiadosť z 15. marca 2018, nahliadnutie do spisu zo 14. mája 2018 a duplika z 23. októbra 2018). Sťažnosť sťažovateľov proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 12. mája 2022 bola zamietnutá ako nedôvodná.

5. V uznesení z 29. februára 2024 okresný súd k dôvodnosti aplikácie § 11 ods. 1 vyhlášky pri stanovení základnej sadzby tarifnej odmeny akcentoval predmet sporu, ktorým bolo určenie neplatnosti zápisu geometrického plánu, ktorý nie je možné vyjadriť v peniazoch. Poukázal v tomto smere na nález ústavného súdu z 22. júla 2021 vydaný vo veci sp. zn. III. ÚS 114/2021, podľa ktorého záverov určenie, že darovacie zmluvy sú neplatné, nie je deklaráciou vlastníckeho práva žalobcov, a preto nemožno pri určovaní tarifnej odmeny za poskytnuté právne služby vychádzať z hodnoty predmetu sporu. Keďže žaloba nesmerovala k priznaniu práva s vyjadriteľnou hodnotou a účelom právnej služby nebolo dosiahnutie vlastníckeho práva, bolo namieste aplikovať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.

6. Nepriznanie odmeny za štúdium spisu zo 14. mája 2018 zdôvodnil okresný súd tým, že takýto úkon nie je výslovne upravený v § 13a ods. 1 a 2 vyhlášky, pričom reštriktívne sa k priznaniu odmeny za tento úkon stavia aj aplikačná prax (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/35/2016 z 31. januára 2017). Tento záver podporil okresný súd aj jazykovým výkladom výpočtu úkonov obsiahnutých v § 13a vyhlášky. Navyše akcentoval, že štúdium spisu je potrebné vnímať ako súčasť prípravy právneho zástupcu na vykonanie určitého úkonu právnej služby. To, že by išlo o samostatný úkon, nevyplýva ani z § 13a ods. 5 vyhlášky, keďže nahliadnutie do spisu nemá ani písomnú povahu, ani povahu účasti na konaní pred súdom.

7. K nepriznaniu náhrady za úkon – odpoveď na žiadosť z 15. marca 2018 o doplnenie skutkových tvrdení, procesných návrhov a návrhov na dokazovanie – okresný súd zdôraznil, že nezistil takú okolnosť, ktorá by sťažovateľom bránila skutkové tvrdenia a návrhy na dokazovanie oznámiť v rámci vyjadrení k žalobe a replike. Navyše návrh na dokazovanie nepredstavuje podanie vo veci samej (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdo/368/2009 z 30. júna 2010).

8. Nepriznanie náhrady trov za úkony porád pred uskutočnením pojednávania 17. mája 2018 odôvodnil okresný súd ich neúčelnosťou a nedôvodnosťou, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že v priebehu konania sa v relevantnom období neobjavili nové závažné skutočnosti, pre ktoré by bolo uskutočnenie takéhoto úkonu nevyhnutné. Vykonanie porád bez zmeny skutkového stavu, zmeny procesného postupu, zmeny procesnej stratégie alebo postoja protistrany a potreby prejednať nové skutočnosti nemožno hodnotiť ako účelný úkon. Konkrétne okolnosti veci v časovom úseku pred

vykonaním porád neindikovali mimoriadnu udalosť, ktorú by bolo potrebné ozrejmiť a prekonzultovať. Zo samotného záznamu z porady z 13. marca 2018 ani nevyplýva, že tam konzultované informácie neboli sťažovateľom a právnenému zástupcovi skôr známe, v dôsledku čoho by s nimi nemohli pracovať už v rámci vyjadrenia k žalobe, resp. v replike.

9. Ako neúčelný bol vyhodnotený aj úkon sťažovateľov – „duplika k vyjadreniu žalobcov k vyjadreniu žalovaných k odvolaniu žalobcov“ z 23. októbra 2018, keďže procesný postup súdu prvej inštancie po podaní odvolania je upravený v § 373 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého každé odvolanie súd prvej inštancie doručí ostatným subjektom a iba v prípade, ak ide o odvolanie smerujúce proti rozhodnutiu vo veci samej, tak spolu s odvolaním súd doručí i výzvu na vyjadrenie sa. Ak ide o odvolanie smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, súd na vyjadrenie nevyzýva. V takomto prípade sa § 374 ods. 1 a 2 CSP upravujúci repliku a odvoláciu dupliku neaplikuje. Pokiaľ preto odvolanie žalobcov nesmerovalo proti rozhodnutiu vo veci samej, ale smerovalo proti rozhodnutiu o trovách konania, nebolo možné úkon – dupliku k vyjadreniu žalobcov z 23. októbra 2018 hodnotiť ako účelný úkon.

II.

Argumentácia sťažovateľov

10. Sťažovatelia sa nestotožňujú s uznesením okresného súdu z 29. februára 2024, pričom v konkrétnostiach vyjadrujú nesúhlas s posúdením vykonaným okresným súdom, podľa ktorého v prípadoch konaní o určenie platnosti či neplatnosti právnych úkonov je potrebné vychádzať z § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, podľa ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Argumentujú, že v prípade konania o určenie (ne)platnosti právneho úkonu je potrebné vychádzať z § 10 ods. 1 vyhlášky, keďže hodnota sporu bola ustálená na sumu 16 005,17 eur v zmysle znaleckého posudku vypracovaného Ing. Adriánou Meliškovou z 8. októbra 2017.

11. V súvislosti s účelnosťou vynaložených nákladov sťažovatelia tvrdia, že všetky náklady vynaložené účastníkom na právne zastúpenie advokátom, na ktoré má advokát nárok podľa právneho poriadku, je treba považovať za účelne vynaložené. Úkony súvisiace s poradou klienta pred pojednávaním uskutočneným 17. mája 2018, ako aj nazretie do spisu a príprava vyjadrenia k odvolaniu z 10. augusta 2018 boli účelne vynaložené úkony právnej služby, ktoré nevykazujú znaky svojoľnosti ani arbitrárnosti.

12. S odkazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/7/2008 z 3. februára 2010 sú podľa sťažovateľov trovy právneho zastúpenia účelne vynaložené vždy, pričom posúdiť treba iba ich účelnosť, čo sa týka výšky za daný úkon.

13. Podľa sťažovateľov z ustanovení vyhlášky vyplýva, že prednostne sa tarifná hodnota vyjadruje podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, a ak ju nemožno určiť podľa citovaného ustanovenia, potom sa aplikuje § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Dávajú do pozornosti nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 402/2021 z 5. apríla 2022 a poukazujú na to, že diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke je ústavne neudržateľná. Ide pritom o vec zásadného právneho významu, a to predovšetkým z dôvodu zjednotenia postupu okresného súdu v otázke, z akej ceny nehnuteľnosti majú súdy vychádzať na účely určenia ceny za jeden úkon právnej služby podľa § 10

ods. 1 vyhlášky. Sťažovatelia zdôrazňujú, že v ich veci ide o určenie vlastníckeho práva, ako aj o neplatnosť geometrického plánu.

14. Keďže okresný súd rozhodoval o sťažnosti takmer 2 roky, sťažovatelia sa domáhajú zaplatenia náhrady za prietahy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka ústavnej neudržateľnosti posúdenia veci okresným súdom, a to v súvislosti s určením základnej sadzby tarifnej odmeny, ako aj v kontexte účelnosti vynaložených nákladov potrebných na uplatňovanie a bránenie práva.

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. V kontexte touto ústavnou sťažnosťou napádaného postupu okresného súdu súvisiaceho s určením sumy náhrady trov konania ústavný súd zdôrazňuje, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, sťažnosť č. 118/1996/737/936).

18. Vo všeobecnosti platí, že pochybenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania spravidla nedosahuje samo osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže sporovej strane citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

19. V úvode tejto časti uznesenia ústavný súd poukazuje na svoje už ustálené závery rozhodovacej činnosti, podľa ktorých z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav

a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

20. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

21. Sťažovatelia v prvom rade atakujú určenie základnej sadzby tarifnej odmeny, pričom dôvodia ustálením hodnoty sporu podľa znaleckého posudku (bod 10 tohto uznesenia). Argumentáciu sťažovateľov je potrebné odmietnuť. Nepochybne rozdiel medzi ocenením (§ 10 ods. 2 vyhlášky) a neocenením (§ 11 ods. 1 vyhlášky) predmetom konania je rozhodný pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta. Pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky má rozhodujúci význam najmä v ňom uvedené slovné spojenie: ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch. Vyjadriť hodnotu predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, teda s tým, aké účinky má pre strany sporu rozhodnutie súdu vo veci (II. ÚS 492/2013, IV. ÚS 187/2018, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020). Pri určovacích sporoch je potrebné rozlišovať dve kategórie.

22. Do prvej kategórie patria spory, ktorých výsledkom je rozsudok, ktorý deklaruje vlastníctvo peniazmi oceneľnej veci, a preto je úplne opodstatnené, aby sa za tarifnú hodnotu veci považovala hodnota veci. Druhú kategóriu tvoria spory, ktorých výsledkom nie je deklarácia vlastníctva, ale určenie iného právneho vzťahu. V týchto prípadoch nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, čo zakladá použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky (I. ÚS 58/2021, III. ÚS 114/2021, IV. ÚS 378/2023).

23. Za peniazmi oceneľný predmet konania sú považované spory, v ktorých ide o určenie vlastníckeho práva k veci (II. ÚS 478/2014, I. ÚS 119/2012). Naopak, za peniazmi neoceneľný predmet konania sa považujú napríklad konania o určenie neplatnosti právneho úkonu (3MCdo/9/2009, 2MCdo/8/2009), konania o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok (1ObdoV/43/2011) alebo incidenčné konania (1MOBdoV/17/2006, 5Obo/48/2014, porovnaj tiež III. ÚS 534/2011).

24. V tomto kontexte ústavný súd pripomína, že otázku oceneľnosti predmetu konania je potrebné skúmať v každom prípade jednotlivo so zreteľom na účinky meritórneho rozhodnutia súdu na strany konania (napr. II. ÚS 226/2012, II. ÚS 492/2013, I. ÚS 92/2020, I. ÚS 111/2020, IV. ÚS 5/2021).

25. V konkrétnych okolnostiach veci bolo predmetom posúdenie (ne)platnosti zápisu geometrického plánu, ktoré nevedie k definitívnemu určeniu vlastníckeho práva. Geometrický plán je iba technickým podkladom na zmeny v príslušnom katastri nehnuteľností a samotný na prípadnú zmenu zápisu vlastníckeho práva nepostačuje. Prípadný rozsudok v danej veci by nebol spôsobilý svojimi účinkami viesť k nadobudnutiu konkrétnej a peniazmi oceneľnej hodnoty. Ide o vec spadajúcu do kategórie sporov, ktorých predmetom nie je definitívne určenie, ale určenie *quasi* prejudiciálne – na účely vysporiadania iného právneho vzťahu, a preto aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky okresným súdom nemožno považovať za zjavne nedôvodnú či arbitrárnu. Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že vo veci bol vypracovaný znalecký posudok na určenie hodnoty nehnuteľnosti, vo vzťahu ku ktorej bol geometrický plán, o ktorého vyslovenie neplatnosti v konaní išlo, vypracovaný. Určenie základnej sadzby tarifnej hodnoty sa, ako už bolo uvedené, riadi zásadami vyplývajúcimi z rozhodovacej činnosti súdov, ktorých účelom je prihliadať na obsah predmetu konania, teda to, aké účinky má pre strany sporu rozhodnutie súdu vo veci. V tomto smere preto obstoí odkaz okresného súdu na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, ktorého závery sú už spomínanými zásadami podložené (bod 5 tohto uznesenia).

26. Už len pre úplnosť ústavný súd uvádza, že nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 402/2021 z 5. apríla 2022, na ktorý na podporu svojej argumentácie odkazujú samotní sťažovatelia (bod 13 tohto uznesenia), riešil ústavnú udržateľnosť spornej otázky, či pri aplikácii § 10 ods. 2 vyhlášky je potrebné vychádzať z ceny veci uvedenej v zmluve alebo z ceny veci určenej znaleckým posudkom, a preto je odkaz na závery citovaného nálezu bez právnej relevancie.

27. Ústavnú neudržateľnosť záverov okresného súdu k posúdeniu účelnosti vynaložených nákladov sťažovatelia odôvodňujú premisou, podľa ktorej trovy právneho zastúpenia sú účelne vynaložené vždy, pričom posúdiť treba iba ich účelnosť, čo sa týka výšky za daný úkon (body 11 a 12 tohto uznesenia). Aj túto argumentáciu sťažovateľov je potrebné odmietnuť.

28. Trovy vynaložené stranou v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jej procesným postupom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má strana v spore nárok na náhradu trov konania, pretože mala vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne (II. ÚS 147/2008, III. ÚS 166/2009, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 624/2022).

29. Uznesenie najvyššieho súdu, na ktoré poukazujú sťažovatelia (bod 12 tohto uznesenia), sa zaoberalo otázkou postupu súdu, ktorý z nákladov na právne zastúpenie vylúčil náhrady cestovného a straty času, pričom aj v tomto prípade bol dôraz kladený na účelnosť realizovaných úkonov. Z rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýval záver, ktorý prezentujú sťažovatelia, podľa ktorého trovy právneho zastúpenia sú účelne vynaložené vždy.

30. Z už uvedeného je zrejmé, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania, pričom táto otázka nie je v zákone explicitne vyjadrená. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie či bránenie práv sporovej strany. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako

kritérium na ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená.

31. Po oboznámení sa s podstatnými časťami uznesenia okresného súdu z 29. februára 2024 (body 5 až 9 tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo svojom odôvodnení dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa správal pri rozhodovaní o náhrade trov konania, resp. nepriznaní náhrady z pohľadu vynaložených nákladov potrebných na uplatňovanie a bránenie práva.

32. Po preskúmaní citovaných častí odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 29. februára 2024 ústavný súd dospel k záveru, že právne závery v citovanom rozhodnutí vyslovené v kontexte námietok prezentovaných sťažovateľmi (bod 15 tohto uznesenia) nemožno považovať za nepreskúmateľné alebo arbitrárne. Z podstatných častí citovaného uznesenia vyplýva, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné zákonné a podzákonné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne akceptovateľným spôsobom, jeho úvahy týkajúce sa aplikácie už zmieňovaného pravidla o účelnosti nákladov potrebných na uplatňovanie a bránenie práva vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

33. Ústavný súd je tak toho názoru, že okresný súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný procesný exces a ani zásah do označených práv sťažovateľov na súdnu ochranu či spravodlivé súdne konanie, ktorých porušenie namietajú.

34. Uvedeným spôsobom pri rozhodovaní o sume náhrady trov konania v časti nepriznania náhrad v uznesení okresného súdu z 29. februára 2024 uplatnil zákonom daný priestor na úvahu o účelnosti trov konania a nezasiahol ním podľa názoru ústavného súdu ani do podstaty a zmyslu základného práva na právnu pomoc sťažovateľov podľa čl. 47 ods. 2 ústavy.

35. Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu pri rozhodovaní vo veci sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 12. mája 2022 nevykazuje z ústavnoprávneho hľadiska také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladali dôvody na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v relevantnej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

36. Pokiaľ sťažovatelia namietajú existenciu zbytočných prietáhov v postupe okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú rozhodovaciu činnosť, podľa ktorej poskytuje ochranu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05).

37. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní relevantnej časti ústavnej sťažnosti vychádzal zo zistenia, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol uznesením z 29. februára 2024, ktoré

nadobudlo právoplatnosť 19. marca 2024. V čase podania ústavnej sťažnosti bolo teda konanie vo veci určenia sumy náhrady trov konania už právoplatne skončené, čo zakladá dôvod na odmietnutie časti ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy:

38. Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Ak ústavný súd za takejto situácie dospel k záveru, že v posudzovanej veci nemohlo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, potom neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

39. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu